

DEN KRISTNE VISDOM

Der er bud efter alternative tilgange til at forstå menneskets samspil med verden.

De sidste hundrede år har bragt livet på kloden i så voldsom ubalance, at menneskehedens aktiviteter påvirker klodens klima, truer tusindvis af dyrearter med udslettelse og ser ud til at kunne skade menneskehedens egne livsmuligheder i fremtiden afgørende.

I takt hermed vil der opstå et øget pres på menneskers samspil med hinanden.

Fordelingen af klodens efterhånden begrænsede ressourcer kan alt for let aktivere primitive fjendeforestillinger – frem for at lede ind i samarbejde baseret på erkendelsen af, at vi på kloden har samme skæbne.

Der er brug for en visdom, som alternativ til en kultur og en vidensopfattelse, der ensidigt prioriterer bestemte menneskelige egenskaber og behov på bekostning af helhedens interesse.

Visdom er den arketypiske holdning, som prioriterer at skabe og opretholde balance i menneskets liv og i verden som helhed.

Udgangspunktet for en visdomspraksis er, at der findes en overordnet helhed – et kosmos og en orden - og heri skal mennesket finde sin rette plads – ikke som herre og ikke som slave, men som formidler mellem de helt store kræfter, som er i spil i kosmos: ånd og instinkt.

Mennesket er i den forstand verdens midte

Kristen visdom findes ikke rigtig som levende tradition i dag. Men den burde findes, – og med årsmødets tema vil vi gerne pege på, hvordan visdomsperspektivet kan gøre det kristne anliggende tydeligt og kan præcisere en nutidig kristen spiritualitet.

Så her er nogle nedslag af kristen visdom:

Naturen

Den kristne fortælling indledes med beretningen om, hvordan mennesket

Adam bliver sat ind i verden som en formidler mellem Gud og naturen. Når Adam f.eks. navngiver dyrene, er det fordi, han er bærer af en bevidsthed, som svarer til Guds, og som ikke er til stedet i den ubevidste dyreverden.

Adam er sat ind i verden som herre, men med pligt til at tjene og skabe balance - og ikke med ret til at udbytte og ødelægge.

Mennesket skal virke til al livs udfoldelse og balance på jorden.

Visdommen tager bolig.

Den kvindelige visdom – Sophia – Guds førstfødte (Ordsprogenes Bog kap 8.22ff) er et urbillede på orden og balance i kosmos.

Hun er til stede og vævet ind i alt, hvad der er til, men kan som en åndelig kraft også fokusere sit væsen, og slå sig ned i verden, - og hun har valgt at tage blivende bolig hos menneskene.

Det betyder, at Guds levende visdomsånd kan trænge ind i og virke i ethvert menneske, der gør sig ledig for den.

Sophia er den, ”der gør alting ret” – hun er selve den indsigt der ved af, at helhedens interesse står over den enkeltes behov.

Menneskeliv og bevidsthedsevolution

”Det er sagt til de gamle, men jeg siger jer ...”(Matth. kap 5.43). Sådan indleder Jesus talen om at elske sine fjender og bede for dem, der forfølger.

Og han slutter den samme korte tale med ordene: ”Så vær da fuldkomne, som jeres himmelske far er fuldkommen”.

Hermed peger Jesus på, at visdom ikke er statisk. Livet er evolution og vækst.

Hvad der var konventionel visdom for de gamle har sin tid. Der findes en ny visdom, hvor mennesket har til opgave at lære at ligne Gud – og det vil i denne kontekst sige: at være rummelig over for alt – ikke at fordømme – og at lade den kærlighedsimpuls, der strømmer fra Gud også omfatte fjender og modstandere.

For Guds kærlighed kan ikke skelne mellem onde og gode. Sådan er Guds balance i himlen – og sådan skal mennesket skabe balance på jorden.

Livet – også det dyrisk instinktive liv – har retning mod stadig højere bevidsthed – eller mod det himmelske Jerusalem, som Bibelen kalder det. Det er skabelsens endemål, og mennesket er i denne proces skabelsens spydspids.

Selverkendelsen

”Den, som kender alverden, men mangler sig selv, mangler alt” siger Jesus i Thomasevangeliet (logion 67). For til visdom hører selverkendelse.

Man må som menneske for at kunne bære at være verdens midte, vide af, at vi har liv fælles med dyrene, og at instinktets urkræfter derfor også har bolig i vores liv.

Selverkendelsens visdom er det derfor at vide, at hvis vi ikke vil vedkende os dét, tager det magten fra os.

For ”lykkelig er den løve, som et menneske fortærer, så den bliver menneskelig, men ulykkelig er det menneske, som løven æder, så den bliver et menneske” (logion 7).

Maria er symbol på ethvert menneske, og i denne ikon har Kristus - den kosmiske visdom - taget bolig i menneskets bryst.

Himmelspejl i mulde

Hjertets inderste mening er i Grundtvigs billedtale (Salmebogen nr. 493 v 5-7) at blive et ”himmelspejl i mulde”.

Igen et udtryk for erkendelsen af, at menneskets opgave er at gøre en højere orden gældende i livet på jorden – i forhold til naturen omkring os og mennesker imellem.

Hjertet er menneskets midte, og menneskehjertet er derfor også kosmos' midte, og det sted, hvor guddommelig ånd kan undfanges igen og igen, sådan som Grundtvig digter om det i Salmebogen nr. 71, at Kristus måtte lade sig undfange i hans eget bryst - en livmoder af en højere orden – for at himmel og jord kan forenes i den krop, der er bundet til instinkt, men kan lade Åndens visdom tage bolig.

Peter Ruge (september 2020)